

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BSO321-H-2021-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	30-04-2021 09:00	Termin:	2021 VÅR
Sluttdato:	14-05-2021 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave		
SIS-kode:	203 BSO321 1 H 2021 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	347
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	7374
----------------------	------

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har registrert oppgavetittelen på norsk og engelsk i StudentWeb og vet at denne vil stå på vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	13
Andre medlemmer i gruppen:	Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

Jeg godkjenner autalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

Utfordringer i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og Barneverntjenesten

Challenges in regards to the meetings between non-Western minority parents and the Child Welfare Services

Kandidatnummer 347

Bachelor i Sosialt arbeid

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Institutt for velferd og deltaking, Bergen

14.05.2021

Antall ord: 7374

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Abstract

This bachelor thesis is about the work Child Welfare Services do with non-western minority parents. I have examined how Child Welfare workers and non-Western minority parents experience meeting each other. My thesis is based on the following; *“How can we understand the challenges in regards to the meetings between non-Western minority parents and the Child Welfare Services”*.

The method I used is a literature study, and I have compared articles which have used qualitative methods, to theories. The main challenges regarding meetings between non-Western minority parents and the Child Welfare Services is a different view on child-rearing practices, a lack of cultural knowledge from Child Service workers, different ways of communicating and an uneven balance of power dynamics. Therefore I will also examine ways to overcome these challenges to better the experience for non-Western minority parents and non-Western minority children.

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING.....	4
1.1 Bakgrunn.....	5
1.2 Problemstilling.....	6
1.3 Avgrensing og begrepsavklaring.....	7
1.4 Oppgavens oppbygging.....	9
2. TEORI.....	10
2.1 Kultur som en sosial konstruksjon.....	10
2.2 Konstruktivisme som verktøy.....	12
2.3 Sosiale aktører i sosiale rom.....	13
2.4 Ujevn maktbalanse.....	14
3. METODE.....	15
3.1 Søkeprosess.....	15
3.2 Artikkene.....	16
3.3 Kildekritikk.....	17

4. ANALYSE.....	18
4.1 Frykten for barnevernet.....	18
4.2 God praksis.....	19
4.3 Kulturelle fallgruver.....	19
4.4 Norges og Englands barnevern.....	20
5. DRØFTING.....	21
5.1 God omsorg i barneoppdragelsen.....	21
5.2 Barnevernets vanskelige oppgave.....	23
5.3 Sosial kapital og sosiale forskjeller.....	24
5.4 Møte med ikke-vestlige minoritetsforeldre.....	26
5.5 Møte med ikke-vestlige minoritetsbarn.....	28
6. AVSLUTNING.....	31
7. LITTERATURLISTE.....	33

1. Innledning

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir, 2018, s. 25) skriver i sin kartlegging av kompetansebehov i det kommunale barnevernet, at kun 35 % av ansatte mener de i stor eller svært stor grad har god kompetanse når det kommer til vurdering av omsorgsevne hos foreldre med annen kulturell bakgrunn. Dette betyr at over halvparten av de ansatte mener de mangler kulturell kompetanse. Hvorfor er den kulturelle kompetansen viktig for vurdering av omsorgsevne? Barnevernets jobb er å sikre at barn i Norge får en trygg oppvekst, og for å bedømme saker må de følge blant annet Barnevernloven. Barnevernloven (1992) § 1-1 forteller oss om formålet for loven.

Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

Fokuset mitt på den manglende kulturelle kompetansen kommer fra at vi ser en tydelig overrepresentasjon av innvandrere i barnevernssaker. Statistikk fra barnevernstiltak i 2019, viser at innvandrere er overrepresentert. Per 1000 barn er det 51,8 med innvandrerbakgrunn mot 25,1 barn uten innvandrerbakgrunn (Bufdir, 2021). Statistikken viser dermed også at barnevernet jobber med mange innvandrerfamilier, og at det er behov for den kulturelle kompetansen. Noe som viser til sosialfaglig relevans. Jeg vil søke å forstå utfordringer som oppstår i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet. Jeg vil undersøke hvilke utfordringer som kan oppstå, hvilken betydning ulike kulturelle syn har å si og hvordan disse utfordringene kan møtes for å hjelpe ikke-vestlige minoritetsforeldre og barn.

1.1 Bakgrunn

For å utforske utfordringer i møte mellom barnevernet og ikke-vestlige minoritetsforeldre, er det nyttig å si noe om barnevernet. Alle kommuner i Norge har en barneverntjeneste som skal jobbe for at barn har gode og trygge oppvekstvilkår (Bufdir, 2021). Norges grunnlov (1814) § 104 forteller oss om barnets rett til respekt for sitt menneskeverd i Norge, og i avgjørelser som gjelder barn skal barns beste være et grunnleggende hensyn. I barnevernloven (1992) § 4-1, understrekes hensynet til barnets beste i sammenheng med barnevernets tiltaksmuligheter. Når barnevernet får inn en bekymringsmelding skal de senest innen en uke avgjøre om det skal følges opp med en undersøkelse. Dersom det foreligger grunnlag for å gjennomføre en undersøkelse, skal den gjennomføres slik at den gjør minst mulig skade. Foreldre eller foresatte har ikke mulighet å motsi at en slik undersøkelse blir gjennomført i hjemmet (Barnevernloven, 1992, § 4-3).

Arbeid med etniske minoriteter i sosialt arbeid er et stort interessefelt for meg. Jeg har studert interkulturell forståelse, og jobber i dag med områdesatsing for kommunen rettet mot bydeler med mange minoriteter. Jeg jobber også i en organisasjon som hjelper minoritetskvinner i Bergen. Denne bakgrunnen gjør meg ytterligere interessert i minoritetsfamiliers møte med barnevernet. Min forforståelse av minoritetsfamilier i barnevernet er at mange minoritetsforeldre er preget av redsel. Og at barnevernsansatte mangler kulturell kunnskap og sensitivitet. Jeg vil derfor ikke være en nøytral part når jeg tolker litteraturen og skriver teksten, men jeg vil være min forforståelse bevisst når jeg nå undersøker dette temaet (Dalland, 2017, s. 59).

1.2 Problemstilling

Oppgavens problemstilling er som følger:

“Hvordan kan utfordringer som oppstår i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet forstås?”

For å forstå dette vil jeg forsøke å finne svar på noen underspørsmål:

- Hvilke utfordringer oppstår?
- Hvordan kan ulike kulturelle syn påvirker møte mellom barnevernet og ikke-vestlige minoritetsforeldre?
- Og hvordan kan utfordringene møtes for å hjelpe både foreldre og barn?

1.3 Avgrensing og begrepsavklaring

Jeg har valgt å avgrense min problemstilling til ikke-vestlige minoritetsforeldre da kulturforskjellen mellom dem og det norske barnevernet kan være større sammenlignet med foreldre fra andre vestlige land (Eriksen & Sajjad, 2017, s. 37). Teorien tar utgangspunkt i kultur fra et konstruktivistisk perspektiv. Det finnes ulike perspektiver som kunne vært relevant for temaet, for eksempel interaksjonistisk perspektiv som omhandler det relasjonelle. Det er likevel mer relevant å trekke inn konstruktivisme, da kulturaspektet blir en sentral del av å svare på problemstillingen.

Jeg har også valgt Bourdieus teoretiske modeller for doxa, habitus, kapital og symbolsk vold. Jeg har valgt ham fordi hans teorier kan være med å forklare maktaspektet rundt barnevernets og minoritetsforeldres ulike roller i møte med hverandre, hvilket kan belyse noen av utfordringen de møter. Teoridelen konseptualiserer altså utfordringer som kan oppstå. I drøftingsdelen vil jeg avgrense meg til undersøkelsesfasen i barnevernet. Barnevernet gjør et omfattende arbeid med flere faser. Begrunnelsen min for denne avgrensningen er at utfordringer først kommer til syne her. Litteraturen jeg har samlet er i noen grad også avgrenset til dette. Helt til slutt vil jeg komme med en oppsummerende avslutning. I teksten brukes ikke-vestlig minoritetsforeldre og foreldre om hverandre. Dersom det er snakk om norske foreldre vil dette være spesifisert. Jeg vil også skifte mellom barnevernsansatte, barnevernsarbeidere og saksbehandlere, men det betyr altså det samme i denne teksten.

Jeg vil forklare hovedbegrepene i problemstillingen som følger:

Utfordringer

Med utfordringer mener jeg i dette tilfelle hvilke ulikheter som kan være kilde til konflikt. Manglende kulturforståelse kan være et aspekt. Ulik klassesilhørighet, religion, synet på barneoppdragelse og hva som er det beste for barnet er andre aspekter.

Minoritet

En minoritet er en gruppe som er i mindretall i storsamfunnet. Minoriteter er relativt politisk avmektig og i en egen etnisk kategori over en hvis periode. I Norge skiller vi mellom urfolket som en etnisk minoritet, og urbane minoriteter, altså innvandrere, flyktninger og barna deres, som i statistikk blir kalt "etterkommere". Det finnes også nasjonale minoriteter som for eksempel jøder, romani og kvener. Felles for dem alle er at storsamfunnet eller staten ikke nødvendigvis tar hensyn til de kulturelle forskjellene (Eriksen & Sajjad, 2017, s.77). I denne oppgaven er fokuset på urbane minoriteter.

Forståelse

Mennesker er omgitt av betydning og mening. Vi er ikke bare fysiske vesener, som naturvitenskapen kan forklare ulike grunner for. Håp, drømmer og redsel er noe som omgir oss. Derfor er spørsmål som "hvorfor?", ikke bare "hvordan?", naturlig å stille seg for å kunne tolke og forstå kunnskap innenfor sosialfag (Dalland, 2017, s. 44-45). Jeg vil søke å forstå gjennom tolkning av valgt teori, litteraturstudie av artikler og drøfting av disse.

1.4 Oppgavens oppbygging

I denne oppgaven vil jeg prøve å forstå hvilke utfordringer som oppstår i møte mellom barnevernet og ikke-vestlige minoritetsforeldre. Jeg vil se på foreldres og barnevernsansattes erfaringer, hvilke begrunnelser som er lagt til grunn for omsorgssvikt i barnevernssaker og hvilke fallgruver man kan havne i når man vurderer minoritetsforeldres omsorgsevne. For å undersøke dette vil jeg for det første presentere teori. For det andre presentere valgt metode og analyse av funn. For det tredje drøfte funn opp mot teori. Og til slutt vil jeg oppsummere oppgaven i lys av problemstillingen.

2. Teori

I denne delen av oppgaven vil jeg gjøre rede for valgt teori. For å bedre forstå utfordringer som oppstår i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet trekker jeg frem kultur som et sentralt fenomen. Jeg vil videre kontekstualisere kultur med et konstruktivistisk perspektiv. Til slutt vil jeg vise til Bourdieus maktteorier rundt kapital, habitus, doxa og symbolsk vold.

2.1 Kultur som en sosial konstruksjon

Kultur omgir oss overalt. Skillet mellom for eksempel kultur og religion kan i mange samfunn være vanskelig å definere. Våre verdier, våre tradisjoner og hva vi tror eller ikke tror på i et samfunn har stor innvirkning på livene våre. Edward Taylor (1871) definerte kultur slik: "Kultur, eller sivilisasjon, er den komplekse helhet som består av kunnskaper, trosformer, kunst, moral, jus og skikker, foruten alle de øvrige ferdigheter og vaner et menneske har tilegnet seg som medlem av et samfunn" (Eriksen & Sajjad, 2017, s. 35).

Vi skjønner med dette at kultur er komplekst. Å si at brunost, bunad og lutefisk er definisjonen på norsk kultur, blir med andre ord en veldig forenkling. Vi formes av vår kultur, og de kulturforskjellene er ikke medfødt. Forskjellige samfunn krever forskjellig ferdigheter og kunnskaper. Japanere med ulike skriftsystemer er ikke født smartere enn Yanomamöene i Amazonasjungelen som er analfabeter. Samfunnet, naturen og miljøet har krevd forskjellige egenskaper av dem fordi de bor på helt ulike steder. Kultur er med andre ord, lært ikke medfødt (Eriksen og Sajjad, 2017, s. 35).

Ikke-vestlige minoritetsforeldre som har med seg en annen kultur til Norge bærer kanskje med seg andre ferdigheter og en annen kunnskap enn vi har vokst opp med her. Det betyr ikke at de er ute av stand til å lære seg vår kultur eller tilegne seg vår kunnskap.

En kulturforståelse som kjennetegner menneskets evner kun ut fra deres biologi, som setter sin egen kultur, normer og verdier over andres er evolusjonistisk og etnosentrisk. Dersom ikke-vestlige minoritetsforeldre blir møtt slik av barnevernet vil det kunne føre til en utfordrende konflikt. Essensialistisk kulturel relativisme står som en motsetning til den evolusjonistiske. Gjennom kulturel relativisme står man i fare for å begrense ikke-vestlige minoritetsforeldre til sin kultur, ikke se dem som individer og begrunne problematiske faktorer med "ulik kultur", noe som kan gå ut over barna (Skytte, 2019, s. 20-22). Kontekstuell kulturforståelse ser på grupper som sosialt konstruert med sosiokulturelle grenser. Grensene mellom gruppene kan utgjøre en viktig relasjon innad i gruppen, men ikke noe som utgjør konkrete egenskaper hos hver gruppe. Gruppene er ikke homogene, men gjenstand for konflikt og fortolkning (Skytte, 2019, s. 24). Gjennom kontekstuell kulturforståelse kan barnevernsansatte møte ikke-vestlige minoritetsforeldre som individer. De kan være åpne for at de er en del av en annen kulturell gruppe med andre tradisjoner, og samtidig være bevisst på hva som tilsier en trygg oppvekst for ikke-vestlige minoritetsbarn.

For å forstå de kulturelle utfordringene som oppstår mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet må konstruksjonene av vår sosiale og kulturelle virkelighet bli belyst. Vår kulturelle og sosiale virkelighet er ikke selvsagt, ei heller forståelsen av den. Den sosiale virkeligheten oppfattes og tolkes ulikt av oss alle på bakgrunn av hvem man er og hvor man kommer fra. Selv om den sosiale virkeligheten kan føles selvfølgelig, er ikke dette alltid tilfelle. Ved å stille spørsmål rundt hvorfor vi tenker slik vi gjør rundt visse situasjoner, vil vi oppdage at virkeligheten er en subjektiv størrelse (Schiefløe, 2011, s.110).

2.2 Konstruktivisme som verktøy

Virkeligheten kan forandres gjennom ny informasjon, et sosialkonstruktivistisk perspektiv kan gi oss verktøy for å se sammenhengen mellom det generelle og det spesifikke. Vi kan gjenkjenne og kategorisere fenomener i vår virkelighet. Bildet av virkeligheten skaper vi gjennom læring og fortolkning. Ved hjelp av en konstruksjonsprosess. Dette bildet skapes altså gjennom å være del av et samfunn og en sosialiseringssprosess, ikke i et vakuum alene. Når virkeligheten vår er sosialt konstruert, kan også sosiale problemer oppfattes som konstruerte. Det er lett å tenke at dette betyr at sosiale problemer derfor ikke finnes, men det er ikke tilfellet. Snarere at en individuell subjektiv opplevelse av en situasjon ikke oppfattes som et sosialt problem. Dette innenfra-perspektivet kan være svært ulikt utenfra-perspektivet og samfunnets definisjon på et sosialt problem (Ellingsen & Levin, 2015, s. 50).

Et eksempel på ulikt innenfra og utenfra-perspektiv kan være en enslig firebarnsmor med minoritetsbakgrunn som har lav inntekt. Mange vil kanskje anta at hun sliter med sosiale problem som fattigdom. Den enslige firebarnsmoren derimot, anser kanskje ikke sin økonomiske situasjon som et sosialt problem fordi hun har et stort nettverk av venner og bekjente som hjelper henne. Gjennom å spørre hvordan hun tenker om sin egen situasjon får man innblikk i hennes virkelighet. For barnevernsarbeidere er det viktig å ha en spørrende holdning for å forstå ikke-vestlige minoritetsforeldres innenfra-perspektiv. Det kan gi en kontekstuell kulturforståelse og minske utfordringene i arbeidet. Å se ulike måter å bygge opp, tolke og fremheve en konstruksjon som kultur på, og se hva den utelater er en form for dekonstruksjon. En spørrende tenkemåte kan etterprøve dominerende og tradisjonelle måter å tenke på i samfunnet (Thomassen, 2017, s. 182).

2.3 Sosiale aktører i sosiale rom

Ifølge Bourdieu er tradisjonelle tenkemåter i samfunnet knyttet opp til et usynlig maktaspekt. Bourdieu gjør et poeng ut av at kulturell kapital vil være forskjellig ut i fra hvilken klasse man tilhører. Faktorer som utdanningsnivå og økonomiske vilkår blir vektlagt ulikt i ulike klasser. Det sosiale rommet samfunnet kan forstås som er fylt av sosiale aktører og relasjonene mellom disse (Askheim, 2012, s. 93-95). Vår posisjon som sosial aktør bestemmes av vår tilgang til kapitalformer som økonomisk, kulturell, sosial- og symbolsk kapital. Symbolsk kapital er summen av de andre kapitalformene. En person kan ha tilgang til økonomisk rikdom, ha en god sosial posisjon og "gode" kulturelle vanene som utdanning, de rette fritidsinteressene etc. Så i et samfunn hvor disse ressursene er anerkjente vil en slik person ha kapital, makt og en legitimert status, altså symbolsk kapital (Askheim, 2012, s. 94). I møte med ikke-vestlige minoritetsforeldre kan den symbolske kapitalen barnevernet har dermed forstås som makt.

Når sosiale strukturer blir internalisert, slik at enkeltmennesket ser verden på en bestemt måte kalles det habitus (Askheim, 2012, s. 94-95). Habitus kan sees på som både individuell og kollektiv, fordi den tilhører den enkeltes erfaringer, men samtidig er vi alle sosiale aktører som sosialiseres gjennom ulike institusjoner og felt. Selv om alle påvirker og påvirkes av sosialiseringen, er det de øvrige sosiale klasser som har makten til å definere hva som er en verdifull måte å leve på. Og samtidig hva som står i kontrast til den gode verdifulle måten, den negative underprivilegerte måten å leve på (Askheim, 2012, s. 95). Barnevernets fortolkninger av for eksempel barneoppdragelse kan dermed fremstå som en mer legitim habitus enn ikke-vestlige minoritetsforeldres. Foreldrene har ikke samme symbolske kapital, og har internalisert andre sosiale strukturer fra andre kulturer.

2.4 Ujevn maktbalanse

Doxa, er ifølge Bourdieu, et begrep som forklarer når ulike felt har udiskutable sannheter. Et doxa er en "taus viten" blant alle innenfor feltet, noe som rammer individets handling men som ikke diskuteres. Dermed materialiseres det i den enkeltes habitus. Innenfor sosialt arbeid kan dette være profesjonens oppfatning av klienter, hvilke forklaringsmodeller vi baserer faget på og ulike problemløsningsmetoder vi bruker for de ulike klientgruppene. De normer, holdninger og verdier som profesjonens doxa har utviklet kan med andre ord virke naturlig og selvsagte, men dette er ikke tilfellet. Barnevernsansattes doxa om hvordan man ser på ikke-vestlige minoritetsforeldre kan være preget av holdninger man ikke setter spørsmålsteget ved. Selv om saker diskuteres aktivt, brukes det kanskje begreper, og en materialisert habitus vil komme til syne (Askheim, 2012, s. 96).

Sosialt arbeid som profesjonsfelt står nært et overordnet maktfelt. Staten er den med det "ytterste monopol" på fysisk og symbolsk makt (Askheim, 2012, s.96). Gjennom statlige utdanningssystemer kan begreper fortolkes og forstås på en bestemt måte, den sosiale ordenen og makten blir opprettholdt. Reguleringen av hvordan verden skal forstås kan kalles symbolsk vold. Det er en maktutøvelse som ikke oppfattes som en maktutøvelse. I sosialt arbeid kan tiltak og beslutninger som for noen oppfattes som legitime og gode fortolkes som symbolsk vold (Askheim, 2012, s. 96-97). For eksempel kan en saksbehandler som systemrepresentant møte en minoritetsforelder som kan være del av en marginalisert gruppe i samfunnet. De kan ha ulik oppfatning om hvordan en god barneoppdragelse ser ut. I kraft av å være en representant for myndighetene vil saksbehandleren ha mulighet for å fremstille sin habitus som mer legitim og dermed forsterke forestillingen om den andres underlegenhet (Askheim, 2012, s.98). Når en barnevernsarbeider i møte med ikke-vestlig minoritetsforeldre fremstiller sin habitus som mer legitim kan det minne om en evolusjonistisk kulturforståelse (Ellingsen & Levin, 2015, s. 50).

3. Metode

I denne delen av oppgaven vil jeg gjøre rede for valg av metode, kriterier, søkeord og databaser. Jeg vil også fortelle om valgt litteratur og deres metoder, i tillegg til å gjøre rede for min vurdering av pålitelighet og validitet i artiklene.

Tranøy sier (1986, s. 127) "å være vitenskapelig er å være metodisk", man overholder intellektuell argumentasjon ved å være ærlig og systematisere våre tanker (Dalland, 2017, s. 50) Jeg har valgt å bruke litteraturstudie som metode i min bachelor. Litteraturstudiet handler om å samle ulik litteratur og analysere dette, litt som et puslespill. Hvor analysen av både komplimenterende og motstridende litteratur er de forskjellige bitene (Aveyard, 2018, s. 2).

3.1 Søkeprosess

I min oppgave har jeg samlet litteratur gjennom en søkeprosess i ulike databaser. Jeg søkte i Oria, Google scholar, Norart og Connected papers. Jeg ville finne svar på hvilke utfordringer som oppstod i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet. For å kunne forstå utfordringene så jeg etter empirisk forskningsmaterialet som forklarte utfordringene fra både foreldrenes og saksbehandlernes perspektiv. På denne måten vil ulike utfordringer bli belyst. Jeg spesifiserte søket med et tidsperspektiv fra 2010-2021. Dette var for å unngå å ha med forskning som var over 10 år gammel, da det hele tiden kommer oppdatert forskning. Forskning som er langt over 10 år kan være foreldet. Jeg valgte publikasjoner i tidsskrift og fagfellevurderte artikler for å sikre at dataene var valide og pålitelig, noe som medfører kvalitetssikring (Dalland, 2017, s. 60).

Jeg søkte etter både norsk og engelsk litteratur. Søkeordene jeg brukte var: minoritet + barnevern, child protective services + minorities, child protective services + race. Enkelte av artiklene jeg fant på engelsk handlet om rase og var fra USA, derfor skiftet jeg søkeordet til "race" for om mulig å få flere treff. Flere av artiklene handlet om urbefolkningen i USA og deres forhold til barnevernet. Som minoritet kan utfordringene være overlappende, men utgangspunktet blir ikke anvendbart, og jeg vurderte det slik at de ikke var relevant nok. Ved å ta i bruk snøballmetoden, å lete gjennom litteraturlisten til artiklene, fant jeg en engelsk artikkel om det norske og det engelske barnevernet. Til slutt endte jeg med fire forskningsartikler publisert i vitenskapelige tidsskrift.

3.2 Artiklene

Den første artikkelen er "Frykten for barnevernet" av Fylkesnes, Iversen, Bjørknes og Nygren (2015). Artikkelen er publisert i tidsskriftet Norges Barnevern. De har forsøkt å finne ut hvilke oppfatninger etniske minoritetsforeldre har av barnevernet, og forstå hva som var bakgrunnen for oppfatningene. Studien har brukt metoden semi-strukturert kvalitativ intervju med 10 ikke-vestlig minoritetsforeldre med flyktningbakgrunn. Alle hadde vært i kontakt med barnevernet i tre måneder, eller mer. For å få tak i informanter ble det kontaktet barnevernstjenester, introduksjonssentre, frivillige organisasjoner og nøkkelpersoner i minoritetsmiljøer.

Den andre artikkelen er "God praksis i møtet med minoritetsfamilier" av Fylkesnes og Netland (2012). Publisert i Norges Barnevern tidsskrift. Det er en "beste praksis" studiet blant etniske minoriteter. Her vil forfatterne undersøke hva som gir grunnlaget for et godt samarbeid mellom minoritetsforeldre og saksbehandleren. Det er gjennomført kvalitativ intervju med 6 etniske minoritetsforeldre og saksbehandlerne deres, som alle var etnisk norske. Kriterier for utvalget var at både saksbehandlerne og foreldrene rapporterte om godt samarbeid.

Den tredje artikkelen er "Kulturelle fallgruver i vurdering av foreldres omsorgsevne" av Weele og Fiecko (2020). Artikkelen er publisert i Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål. Den tar utgangspunkt i omsorgsvurderinger gjort i barnevernet, og viser til kulturelle feilkilder i vurderingene. Den poengterer også at det finnes ulike former for emosjonell omsorg. Forfatterne er selv sakkyndige og har utredet over hundre minoritetsfamilier.

Den fjerde artikkelen er "We have very different positions on some issues': how child welfare workers in Norway and England bridge cultural differences when communicating with ethnic minority families" av Križ og Skivenes (2010). Artikkelen er hentet fra European journal of social work. Her sammenlignes måten engelske og norske barnevernsarbeidere opplever og takler kommunikasjonsproblemer i møte med minoritetsforeldre. Det er gjennomført et kvalitativt studie med 28 norske og 25 engelske barnevernsarbeidere. I begge land opplevdes kommunikasjon over en kulturell barriere som utfordrende.

3.3 Kildekritikk

Det vil alltid være spørsmål om reliabilitet i forskning. Det er naturlig å undersøke dette for å sikre kvalitet. Artikkelen jeg har valgt er empirisk forskning publisert i vitenskapelige tidsskrift. De består av gjennomgang av barnevernssaker og kvalitative intervju. Kvalitative intervju er vanskelig å gjennomføre på nytt med samme resultat. Dette betyr at dataene kan være vanskeligere å kontrollere. Et annet spørsmål som er verdt å stille seg er hvor frie følte informantene seg til å fortelle sine historier. Minoritetsforeldrene som ble intervjuet hadde kontakt med barnevernet i etterkant og selv om de ble anonymisert kan det påvirke svarene deres. Saksbehandlerne kan føle på en lojalitet til arbeidsgiver, og dermed ikke svare helt ærlig.

4. Analyse

Jeg vil nå gjøre en kort analyse av mine fire valgte artikler og hvilke resultater de har kommet frem til. Jeg vil også si noe om hvorfor jeg har valgt akkurat disse artiklene.

4.1 Frykten for barnevernet

Fylkesnes, Iversen, Bjørknes og Nygren (2015) undersøker minoritetsforeldres oppfatning av barnevernet. I intervjuene hadde informantene både positive og negative erfaringer med barnevernet, men oppfatningen av barnevernet i minoritetsmiljøene de var en del av var negativ. De var redd for at barnevernet skulle ta barna, at de ble diskriminert og at dialogen med foreldrene var fraværende. Resultatet er foreldre som føler seg usynliggjort fordi de ikke er "norsk nok", i stedet for anerkjent for det de faktisk får til. De er redd for å miste barna sine, og at barna mister sin kultur om de blir plassert utenfor hjemmet. De føler også på en mistillit til barnevernet på grunn av saksbehandlerens makt. Noe som gjør kommunikasjonen vanskelig, og tillitsbygging enda vanskeligere. Jeg valgte denne artikkelen fordi den belyser hva ikke-vestlige minoritetsforeldre selv kjenner på. Hvilke syn de har på barnevernet, og hvilke utfordringer de bekymrer seg for.

4.2 God praksis

Fylkesnes og Netland (2012) undersøker hvordan god praksis i møte med etniske minoriteter kan se ut. Det var viktig for begge parter å få til en god dialog. Å bygge opp tillit gjennom god, åpen og forståelig dialog kunne bygge bro over mye av kulturforskjellene. At man hadde ulikt kulturelt syn på barneoppdragelse var et tema i artikkelen, men det ble ikke problematisert i stor grad da relasjonene var gode. Kunnskap om kulturforskjeller var nyttig, men det overskygget ikke individene eller situasjonen. Det viktigste var at saksbehandleren var tilgjengelig, at foreldrene ble tatt på alvor og at informasjonsflyten var forståelig. Dersom det var behov for tolk, brukte man gjerne samme tolk over tid. På denne måten ble tilliten bygget opp mellom alle parter. Jeg valgte denne artikkelen fordi den belyser gode måter barnevernet kan jobbe med minoritetsfamilier. Dette er viktig for å kunne si noe om hvordan utfordringene kan minske.

4.3 Kulturelle fallgruver

Weele og Fiecko (2020) forteller om ulike fallgruver man kan gå i som saksbehandler i barnevernet når man undersøker minoritetsfamilier. Enten at man ikke konfronterer problematiske handlinger på grunn av kultursensitivitet, eller man misforstår kulturelle forskjeller som omsorgssvikt. Foreldre som ikke beskriver barnet sitt slik vi ville gjort, kan komme fra en kultur hvor hva barna gjør er i større fokus enn hvem barnet er. Non-verbal kommunikasjon kan være mer vanlig enn direkte kommunikasjon. De har ikke samme struktur på familielivet, og er ikke vant til å leke sammen med barna sine.

Alt dette betyr ikke nødvendigvis at omsorgssvikt er sannsynlig. Et godt verktøy kan være å gjennomføre en kulturell analyse. Da kartlegges foreldres identitet og ressurser, man finner ut hva de selv ser på som problematisk og hvordan systemet rundt dem bidrar til problemet. God oversikt over egne verdier er også viktig. Selv om foreldrene har kulturelle særtrekk betyr ikke det at den norske saksbehandleren er "vanlig" og uten kultur. Vi er alle en del av en kultur. Jeg har valgt denne artikkelen fordi den sier noe om hvordan avgjørelsene blir gjort i barnevernet, og hvordan kulturforskjeller kan skape utfordringer og forårsake misforståelser. Å være klar over sitt eget utgangspunkt er viktig i sosialt arbeid og i barnevernsarbeid, noe som kommer tydelig frem i artikkelen.

4.4 Norges og Englands barnevern

Križ og Skivenes (2010) sammenligner to ulike barnevernssystem, og deres møter med ikke-vestlige minoritetsforeldre. I begge land opplevdes kommunikasjon over en kulturell barriere som utfordrende. De norske barnevernsansatte var mest opptatt av at barna måtte integreres. Ulikt syn på barneoppdragelse, barns rettigheter og barns plass i det norske samfunnet gjorde dialogen vanskelig. I England var barnevernsansatte mest opptatt av å ikke oppfattes som diskriminerende av foreldrene, og samtidig beskytte barna mot vold. I begge land var konfrontasjon og diskusjon rundt ulikhetene sett på som vanskelig. Det blir stilt spørsmål i artikkelen om det hadde vært bedre for barna om man turte å ta denne diskusjonen med foreldrene, slik at man kom til rett konklusjon for det gjeldende barnet. Jeg valgte denne artikkelen fordi den sammenligner det norske barnevernets møte med minoritetsforeldre, med det engelske barnevernssystemet og deres møte med minoritetsforeldre. Det viser at utfordringene kan overlappe, men hva som blir oppfattet som utfordringer er forskjellig.

5. Drøfting

I denne delen av oppgaven skal jeg drøfte mine funn i litteraturstudie, og se dette i lys av teorien jeg har valgt. For å utforske problemstillingen, samt spørsmål stilt i innledningen, vil jeg dykke ned i litteraturstudiet og reflektere rundt mine funn. Slik kan jeg vise utfordringer med ulik forståelse av ideell barneoppdragelse. Utfordringer i spenningsfeltet barnevernsarbeidere opplever å stå i. I tillegg til hvordan ulik sosial kapital og klasses tilhørighet skaper utfordringer i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernsarbeidere. Til slutt vil jeg si noe om hva utfordringene i dette møte har å si for foreldrene og barna.

5.1 God omsorg i barneoppdragelsen

Å oppdra barn kan by på utfordringer uansett hvor man kommer fra. Måten man velger å oppdra dem på kan variere fra kultur til kultur, men også fra familie til familie. Når barnevernet undersøker omsorgsevnen til foreldre med ikke-vestlig minoritetsbakgrunn kan tolkningen av situasjonen bli feil på grunn av ulik kommunikasjon. Og dette kan forstås som en utfordring i møte mellom partene. I lys av sosialkonstruktivistisk perspektiv kan vi lese hva Weele og Fiecko (2020) forteller om tolkninger av ulik sosial virkelighet. En mor blir bedt om å beskrive sin omsorg for barnet, hvor hun svarer "*en hage dør om den ikke vannes*". Hennes kommunikasjonsstil er sirkulær, altså indirekte. Ikke-vestlige minoritetsforeldre som er vant med å snakke i sirkulær kommunikasjon gir gjerne svar mer implisitt, og dette er en avansert kommunikasjonsform. For en barnevernsarbeider som er mer vant med direkte kommunikasjonsstil kan slike omfattende svar tolkes som at de ikke forstår spørsmålet, og er kognitivt svak. Eller at foreldereren forsøker å unngå eller benekte konkrete svar (Weele & Fiecko, 2020, s. 129).

Observering av foreldre i samhandling med barnet gjennom lek kan være en metode som gjenspeiler foreldres omsorgsferdigheter. En av metodene som brukes for å måle dette er Marchak Interaction Method (MIM). Det er skrevet flere rapporter fra barnevernet hvor foreldre mangler evnen til å strukturere, lede, vise omsorg, engasjere og utfordre barnet. I vår kultur er lek et sted hvor norske foreldre kan hjelpe sine barn med utvikling og stimulere dem. Slik er det derimot ikke i mange kulturer andre steder i verden. I andre kulturer kan samme type relasjoner og utvikling bygges ved at barnet er sammen med den voksne i daglige aktiviteter og gjøremål (Weele & Fiecko, 2020, s. 131). Når barnevernet skal observere ikke-vestlige minoritetsforeldre i lek med barnet, kan foreldrene bli mer opptatt av å leke på rett måte enn selve samhandlingen med barnet. Leken kan derfor fremstå som lite genuin og barnet kan bli forvirret da denne typen lek ikke er noe de pleier å gjøre sammen (Weele & Fiecko, 2020, s. 132). Vi ser her at den sosiale og kulturelle virkeligheten er ulik for barnevernsansatte og ikke-vestlige minoritetsforeldre. Kulturell oppfatning omkring kommunikasjonsstiler og hvordan man best utvikler sine barn er forskjellig. Hvilket gir oss innsikt og forståelse for hvordan utfordringer i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet oppstår (Schiefloe, 2011, s. 110)

En annen modell som brukes i barnevernet er Work Model Child Interview (WMCi) den brukes for å kategorisere foreldres omsorgskapasitet. Foreldre skal her beskrive og reflektere over sin egen relasjon til barnet. Spørsmålene er formulert individualistisk, for eksempel "hva synes du?" som for en minoritetsforelder fra en mer kollektivistisk kultur kan oppleves altfor direkte. Noen av spørsmålene fokuserer på svakheter hos foreldre, barnet, eller fremtiden til barnet. For minoritetsforeldre kan deres kulturelle tradisjon tilsi at å snakke med fremmede om familiens svakheter er tabu. Å spørre om bekymringer for barnets fremtid vil være et dårlig tilpasset spørsmål, hvor det i foreldrenes kultur og religion kun er vanlig å snakke om fortid eller nåtid. "Fremtiden kjenner ingen, å snakke om bekymringer for fremtiden kan bringe med onde krefter" (Weele & Fiecko, 2020, s. 130).

Ut fra Bourdieus teorier om doxa, kan vi forstå utformingen av MIM og WMCI som en form for doxa hos barnevernet. Innenfor barnevernfeltet vil det være naturlig med en slik metode for å undersøke foreldres omsorgsevne. Svarene som kommer vil dermed være rette og gale, normale og unormale ut i fra barnevernets doxa. Deres habitus blir fremstilt som mer legitim enn foreldrenes (Askheim, 2012, s.96-98). Weele og Fiecko (2020, s. 131) anbefaler at man unngår å bruke WMCI metoden i møte med ikke-vestlige minoritetsforeldre.

5.2 Barnevernets vanskelige oppgave

Vagli (2014, s. 110) forklarer videre rundt utfordringene med barnevernets doxa i møte med ikke-vestlige minoritetsforeldre. Ideelle normer som barnevernet opererer med (for tilknytning, morsrollen, evne til å beskrive sitt barn) kan avvike fra de ideelle normene mennesker fra andre kulturer opererer med. Ikke-vestlige minoritetsforeldres ideelle normer kan av barnevernet kategoriseres som bekymringsverdig. På en annen side er ikke barnevernsarbeiderne fastlåst i et vakuum, de er sosiale aktører, en del av et samfunn, som alle andre. Å vurdere foreldres omsorgsevne er en komplisert jobb, uansett hvilken kultur foreldrene kommer fra. Vagli eksemplifiserer dette videre ved observasjon av et veiledningsmøte i barnevernet.

De forskjellige aktørene er bekymret for en gutt i barnehagealder. Noen av de ansatte er bekymret for å gripe inn uten at det ligger noen faktiske forhold til grunn etter hjemmebesøk og samtale. De kan ikke begrunne en sak på sterke følelser, men på barnevernloven. Andre forklarer at de sitter med en følelse av at noe er galt, at moren ser ut til å "henge med feil folk", virker oppfarende og de er redde for konsekvensene for gutten om de ikke griper inn (Vagli, 2014, s 106-107). Å hele tiden stå i spenningsfeltet mellom vurderingen av hva som "bare" er ideell barneoppdragelse og hva som er skadelig for barnet er en stor utfordring for barnevernsansatte i møte med ikke-vestlige minoriteter (Weele & Fiecko, 2020, s. 141).

5.3 Sosial kapital og klasseforskjeller

Statistisk sentralbyrå (SSB, 2021) forteller oss at over halvparten av sosialhjelpsmottakere i 2019 var innvandrere. At minoriteter er overrepresentert i barnevernet kan ikke forklares ut fra etnisitet alene. De sosioøkonomiske forskjellene må tas i betraktning. Slike generelle utfordringer må stimulere mer rettferdige tjenester som fordeler økonomiske ressurser til minoriteter (Fylkesnes et al., 2015, s. 94). Her står forskningen og teoriene i samsvar med hverandre. Ved å ta på oss sosialkonstruktivistiske briller kan vi se denne sammenhengen mellom det generelle og det spesielle. Hvor det generelle er økonomisk og kan ramme alle, men minoritetsaspektet er det spesielle (Ellingsen & Levin, 2015, s. 50). Deres økonomiske kapital er ikke på samme nivå som barnevernsansatte de møter. Barnevernets profesjonelle doxa, og de ansatte som en representant for staten har dermed en høyere økonomisk og symbolsk kapital. Maktutøvelsen barnevernsansatte kan gjennomføre kan dermed forstås som et uttrykk for symbolsk vold overfor ikke-vestlige minoritetsforeldre (Askheim, 2012, s. 96-97).

Kunnskapen ikke-vestlige minoritetsforeldre mangler om det norske barnevernssystemet er også en utfordring. Noe som henger nært sammen med frykten mange av foreldrene har for barnevernet. Det etterlyses mer informasjon og opplæring rundt barnevernet til nyankomne flyktninger (Fylkesnes et al., 2015, s. 89). En av informantene uttrykte sin oppfatning av barnevernet som ny i Norge slik:

Jeg fikk informasjon fra [medelever på] skolen, de sa til meg at hvis du møter barnevernet, når du snakker med barnevernet, vil de stille deg politi spørsmål: Hvorfor gjør du sånn? Hvorfor hjelper du ikke barna, hvorfor gjør du ikke ... Hvorfor? Hvorfor? Hvorfor? (Fylkesnes et al., 2015, s. 89).

Alle kritiske spørsmål ikke-vestlige minoritetsforeldre har til barnevernet kan imidlertid ikke forstås som et uttrykk for manglende kunnskap. Foreldrene kan forstå, men simpelthen bare være uenig med barnevernet. Informantene forteller at hva de selv mener er barnets beste, og barnevernets mandat noen ganger oppleves som en konflikt (Fylkesnes et al., 2015, s. 89). Norske og engelske barnevernsansatte forklarer dette med at de ofte har ulikt syn på hvordan barneoppdragelse skal se ut. De ansatte må unngå antagelser om at man tenker likt og har samme utgangspunkt, og heller søke å forstå foreldrene, uten at det går ut over barnets beste (Križ & Skivenes, 2010, s. 11). I lys av dette kan vi se ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernsansatte som sosiale aktører med ulik sosial kapital, kulturforståelse og klassesilhørighet, hvor den symbolske kapitalen og makten, er større hos de ansatte. Ulikt utgangspunkt kan skape utfordringer i møte med hverandre. Allikevel er det viktig at barnevernsansatte møter forskjellene med en kontekstuell kulturforståelse. Ulikhetene er ikke mindre viktig eller virkelig, men ikke-vestlige minoritetsforeldre har de samme egenskapene som norske foreldre. Å tro at ikke-vestlige minoritetsforeldre mangler egenskaper på bakgrunn av deres etnisitet vil være et evolusjonistisk syn. Man skal heller ikke overser problematisk atferd og barnets beste som en essensiell kulturrelativist, men sette møte med ikke-vestlige minoritetsforeldre inn i en kulturell kontekst (Skytte, 2019, s. 24).

5.4 Møte med ikke-vestlige minoritetsforeldre

Den nedslående rapporten fra Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet (2018), viste at over halvparten av barnevernsansatte føler de ikke har god nok kulturell kompetanse i omsorgsvurderingen av foreldre med en annen kulturell bakgrunn. Til tross for dette viser Fylkesnes og Netland (2012) til eksempler hvor ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernsansatte har overkommet noen av utfordringene i møte med hverandre. Tre faktorer som var tilstede og viktig for foreldrene var at deres ønsker og behov ble tatt på alvor, at de ansatte var tilgjengelig og at informasjonsflyten var åpen og forståelig (Fylkesnes & Netland, 2012, s. 224). Foreldrene ble tatt på alvor ved at barnevernsansatte stilte dem spørsmål om hva de selv ønsket. Hvordan dagene deres så ut, deres økonomiske situasjon og deres syn på barnevernets tiltak (Fylkesnes & Netland, 2012, s. 225). Foreldrene fikk dermed sette dagsorden, de fikk rom til å ta opp sine bekymringer som både omhandlet barna og praktiske utfordringer med å være ny i Norge. At foreldrene er glad for alle spørsmålene kan virke som en kontrast til Weele og Fieckos funn, hvor den direkte kommunikasjonen ble en utfordring i møte med de ikke-vestlige minoritetsforeldrene. Deres sirkulære kommunikasjon kunne oppfattes som svake kognitive evner (Weele & Fiecko, 2020, s. 129). Selv om de barnevernsansatte stilte direkte spørsmål om foreldrenes liv, viste de imidlertid forståelse og anerkjennelse for en vanskelig situasjon. Foreldrene følte seg ikke overkjørt, og de bygget tillit til de ansatte. Kommunikasjonsutfordringene ble møtt på en tillitsvekkende måte (Fylkesnes & Netland, 2012, s. 226).

Tilgjengeligheten til de barnevernansatte var noe som betrygget foreldrene. Avtalte møter i eget hjem hvor de følte seg trygg, og at det var satt av god tid til å stille spørsmål var viktig. Foreldrene hadde behov for forutsigbarhet, og noen som lyttet til dem (Fylkesnes & Netland, 2012, s. 227). Betydningen av at informasjon ble formidlet på en forståelig måte stod sentralt. En kontinuerlig informasjon om hva barnevernet hadde makt til å gjøre, og hva foreldrene kunne forvente i saksgangen beroliget foreldrene. Da ble det færre overraskelser, og foreldrene fikk også forberede seg (Fylkesnes & Netland, 2012, s. 227-228). Dersom det var behov for tolk, var det i noen tilfeller brukt samme tolk over tid. Noe som bygget tillit mellom alle parter. Foreldrene slapp frustrasjon over at de ikke forstod innholdet i samtalene, og de barnevernsansatte var mer trygg på at det de sa ble forstått (Fylkesnes & Netland, 2012, s. 229). Viktigheten av å stoppe opp og sjekke om man ble forstått i samtalen ble trukket frem av den ene barnevernsansatte i intervjuet:

Hvis du bruker vanskelige ord så stopp og spør uansett. Selv om det kanskje kan virke litt fornedrende for dem, så oppfatter jeg at mange oppfatter det helt motsatt. At du faktisk bruker tid på [dem] og hjelper dem å være med på samtalen. At du ikke prater forbi dem (Fylkesnes & Netland, 2012, s. 230).

I møte med ikke-vestlige minoritetsforeldre kan barnevernet minske noen av utfordringene ved å ha en spørrende tenkemåte, en form for dekonstruksjon (Thomassen, 2017, s. 182). Slik at foreldrenes individuelle habitus, som er påvirket av deres sosiale miljø også legitimeres (Askheim, 2012, s. 95-96). Man stiller spørsmål og tar seg tid til å lytte til deres svar og sjekke at de forstår. I stedet for å anta at man vet hvordan foreldrene har det, eller at man har det korrekte svaret for hvordan livet deres bør være. Noe som kan føre til at en eventuell undersøkelse ikke blir mer omfattende enn den må være (Barnevernloven, 1992, § 4-3).

5.5 Møte med ikke-vestlige minoritetsbarn

Ikke-vestlige minoritetsforeldre er i kontakt med barnevernet på grunn av barna sine. Foreldrene kan være bekymret for assimilering, og at kravet fra barnevernet er at barna må oppdras på norsk vis (Weele & Fiecko, 2020, s. 138). Norske barnevernsansatte uttrykker en bekymring over at barna ikke får lov å delta i majoritetskulturen. Det blir minimalt med klassesaker og generell sosialisering, noe som fører til at barna blir isolert (Križ & Skivenes, 2010, s. 12). Kommunikasjonen mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernsansatte var utfordrende i både Norge og England. De måtte forsikre seg om at foreldrene forstod informasjonen, og samtidig sette seg inn i minoritetenes utgangspunkt. Det var derimot bare engelske barnevernsansatte som nevnte at de i kraft av å være hvite kunne fremstå som en kulturell undertrykker (Križ & Skivenes, 2010, s. 10). Å se seg selv som kulturell undertrykker kan være en form for kontekstuell kulturforståelse, og en måte å forstå utfordringene i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet på. I det konkrete møte mellom gruppene blir forskjellene relevant (Skytte, 2019, s. 24).

Det var flere forskjeller i hva barnevernsarbeiderne i de to landene så på som utfordringer. I England så barnevernsansatte kulturforskjellene i barneoppdragelsen som en barriere. Spesifikt bruken av vold som reprimande. De ansatte var opptatt av kultursensitivitet, åpenhet og antidiskriminering. Samtidig som de ville sørge for at barna var trygge og ikke utsatt for vold. I Norge var barnas generelle behov en større del av bekymringene. Barna skulle integreres i norsk kultur. De ansatte prøvde å gi forståelig informasjon om dette til foreldrene (Križ & Skivenes, 2010, s. 15). Norge og England opererer med to forskjellige lovsystem, befolkningen og kulturen er heller ikke lik. Det er ikke et mål i seg selv at vi skal opptre likt. Det er likevel interessant å se at to land som ligger forholdsvis nært hverandre opplever ulike utfordringer. Noe som viser at den profesjonelle doxa i sosialt arbeid kan variere (Askheim, 2012, s. 96).

Barna skal få rom til å integreres uten å miste sin kulturelle arv. FNs barnekonvensjon (1989) artikkel 30 gir barn av etniske minoriteter rett til å leve i pakt med sin kultur, utøve sin religion og sitt språk. Vi må derimot ikke glemme at barn har flere rettigheter. Deriblant en grunnlovsfestet rett til respekt for sitt menneskeverd, og rett til et grunnleggende hensyn i avgjørelser som gjelder barns beste (Norges grunnlov, 1814, § 104). En relativistisk kulturforståelse hvor alle kulturelle praksiser godtas kan gjøre stor skade. For å belyse dette vil jeg trekke inn regjeringens handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Kulturelle skikker som ikke er vanlige i Norge, men som innvandringen har brakt med seg (Justis- og beredskapsdepartementet, 2017, s. 6). Slike former for vold, tvang og overgrep er et folkehelse- og samfunnsproblem. Barn som utsettes for dette kan få langvarige fysiske og psykiske problemer, i tillegg til alvorlige begrensninger for å delta i utdanning, arbeid og sosialt liv (Justis- og beredskapsdepartementet, 2017, s. 11). Det er veldig alvorlig at barn i Norge utsettes for dette, og en av historiene fra en slik opplevelse er som følger:

«Laleh» er 18 år. Foreldrene kom til Norge da de var små. Selv om det er 40 år siden besteforeldrene innvandet, er båndene til opprinnelseslandet fortsatt tette. En dag «Laleh» slår følge med en gutt til byen, får moren en telefon fra tanten i opprinnelseslandet: «Det går rykter om at datteren din er sammen med gutter på byen. Uten hijab og i trange bukser. Hun eier ingen skam!» «Så var det min tur til å bli observert av en taxisjåfør», tenker «Laleh» oppgitt. Etter dette merker hun at familien følger med på alt hun gjør. Broren sjekker stadig telefonen og Facebook-profilen hennes. Mens de norske venninnene feirer at de er blitt myndige og snart skal flytte for seg selv, opplever «Laleh» at friheten gradvis forsvinner (Justis- og beredskapsdepartementet, 2017, s. 15).

Selv om "Laleh" er voksen etter norsk lov, er sjansen stor for at hun har vokst opp med forventninger om hvordan en ung kvinne oppfører seg. Hennes habitus kan forstås som formet av strukturene i hennes sosiale og kulturelle sammenheng. Hun har internalisert det på den måten at hun nesten forventet at det var hennes tur å bli observert av en taxisjåfør. Samtidig som hun påvirkes av de ytre faktorene når hun ser på de norske venninnenenes frie liv (Askheim, 2012, s. 94-95). For barnevernsansatte kan det være vanskelig å oppdage slike skadelige praksiser fordi de kan ligge skjult. Dersom man konfronterer foreldrene kan man beskyldes for å være lite kultursensitiv, og den ansatte kan få dårlig samvittighet for manglende kunnskap. At barna ikke kan være med på sosiale aktiviteter kan begrunne med at minoritetskulturen tilsier det. Ikke-vestlige minoritetsforeldre som bruker tolk, kan skylde på at tolken ikke har formidlet godt nok, og foreldre som har tilpasset seg samfunnet og er "godt integrerte" kan skjule disse praksisene ved en dobbeltrolle. Den barnevernsansatte blir sett på som en "naiv nordmann", og det er uproblematisk for foreldrene å skjule praksisene fordi det etter deres syn hjelper familien til å opprettholde de kulturelle skikkene (Weele & Fiecko, 2020, s. 141-142). Derfor er det viktig at barnevernsansatte har kulturell kompetanse, at de forstår møte ut fra en kulturell kontekst hvor spesifikke kulturtrekk for barna har blitt utviklet av foreldrenes kultur, men fortsetter å utvikle seg i møte med den norske kulturen (Skytte, 2019, s. 25). Barna kan ha behov for å delta mer i det norske samfunnet, og de har rett på en trygg barndom uten fysisk og psykisk vold (Barneloven, 1992, § 1-1).

6. Avslutning

Jeg har i denne oppgaven forsøkt å finne svar på problemstillingen *“Hvordan kan utfordringer som oppstår i møte mellom ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernet forstås?”*. Det er blitt enda tydeligere for meg at både kultur og barnevern er komplekse felt. Det finnes sjelden fasitsvar som passer alle omstendigheter fordi det omhandler mennesker i svært ulike situasjoner, og derfor ikke er mulig med en nøyaktig fasit til problemstillingen. Det har likevel blitt klart for meg at barnevernsansatte har behov for større kulturell kompetanse. Minoritetsfamilier er overrepresentert i barnevernet i dag (Bufdir, 2021). Da må kompetansen økes kraftig fra 35% (Bufdir, 2018, s. 25).

Å undersøke dette temaet har for meg vært svært interessant. Muligheten til å dykke ned i litteratur, lese om ikke-vestlige minoritetsforeldre og barnevernsansattes erfaringer har gitt meg en drivkraft til å fortsette jobben i feltet. Jeg kan på ingen måte fikse et helt system, men det er inspirerende å lese om ulike praksiser. Sosialt arbeid er et dynamisk felt fylt av utfordringer, frustrasjon og muligheter slik jeg ser det. Man blir gjerne aldri helt ferdig utlært, så når jeg samler informasjon fra artikler og teorier ser jeg at det kan være flere måter å tenke på og utføre arbeidsoppgaver på en god måte.

Menneskers sosiale og kulturelle virkelighet kan variere. utfordringer rundt kommunikasjon, hvordan man viser omsorg for et barn og beste praksis for god barneoppdragelse vil dermed også variere. Det er helt klart at mange barnevernsansatte er bevisst på hvordan de møter både ikke-vestlige minoritetsforeldre og barn på en god måte. De er bevisste sin makt i kraft av å være utsendt av barnevernet og ansvaret de har for å sørge for at barn får vokse opp i et trygt miljø.

Å møte ikke-vestlige minoritetsforeldre på en åpen og forståelig måte kan gi dem mulighet til å vise at de faktisk gir sine barn den trygge oppveksten barn har rett på. I saker hvor barnet derimot ikke opplever en slik barndom, men lever med for eksempel vold er det viktig å se bak de kulturelle forskjellene. Norge har grunnlovsfestet barns rettigheter, nettopp fordi barns stemme, menneskeverd og rettigheter skal beskyttes (Grunnloven, 1814, § 104).

7. Litteraturliste

Askheim, O.P. (2012). *Empowerment i helse- og sosialfaglig arbeid*. Gyldendal.

Aveyard, H. (2018). *Doing a Literature Review in Health and Social Care*. (4th edition). McGraw-Hill Education.

Barne- og familiedepartementet. (1989). *FNs konvensjon om barnets rettigheter*.

Regjeringen.

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf

Barne-, ungdom- og familiedirektoratet. (2018).

Kartlegging av kompetansebehov i det kommunale barnevernet.

https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Kartlegging_av_kompetansebehov_i_det_kommunale_barnevernet_Deloppdrag_D_i_tillegg_to_til_tildelingsbrev_2016.pdf

Barne-, ungdom- og familiedirektoratet. (2021, 9. april).

Barnevernstiltak til barn med innvandrerbakgrunn.

https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern/Barnevernstiltak_blant_barn_med_ulik_landbakgrunn/

Barnevernloven. (1992). *Lov om barneverntjenester* (LOV-1992-07-17-100). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100?q=barnevernloven>

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. (6. utg). Gyldendal Akademisk.

Ellingsen, I.T. & Levin, I. (2015) Det sosiale i sosialt arbeid. I I.T. Ellingsen, I. Levin, B. Berg & L.C. Kleppe (Red.), *Sosialt arbeid, en grunnbok* (s. 47-64). Universitetsforlaget.

Eriksen, T.H. & Sajjad, T.A. (2017). *Kulturforskjeller i praksis*. (6. utg). Gyldendal.

Fiecko & van der Weele. (2020). Kulturelle fallgruver i vurderinger av foreldrenes omsorgsevne. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 18(2), 126-147.
<https://doi.org/10.18261/ISSN.0809-9553-2020-02-04>

Fylkesnes, M. K. & Netland, M. (2012). God praksis i møte med etniske minoritetsfamilier i barnevernet: saksbehandlers og foreldres erfaringer. *Norges barnevern*, 89(4), 220-235.
https://www-idunn-no.galanga.hvl.no/file/pdf/59607160/god_praksis_i_mte_med_etniske_minoritetsfamilier_i_barnev.pdf

Fylkesnes, M.K., Iversen, A.C., Bjørknes, R. & Nygren, L. (2015). Frykten for barnevernet. En undersøkelse av etniske minoritetsforeldres oppfatninger. *Norges barnevern*, 92(2), 80-96.
https://www-idunn-no.galanga.hvl.no/file/pdf/66786902/frykten_for_barnevernet_en_undersokelse_av_etniske_minori.pdf

Grunnloven. (1814). *Kongeriket Noregs grunnlov* (LOV-1814-05-17). Lovdata.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17-nn/KAPITTEL_5#KAPITTEL_5

Justis- og beredskapsdepartementet. (2017). *Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse: Retten til å bestemme over eget liv*. Regjeringen.

https://www.regjeringen.no/contentassets/e570201f283d48529d6211db392e4297/handlingsplan_rettet-til-a--bestemme-over-eget-liv.pdf

Krizˇ K. & Skivenes, M. (2010). We have very different positions on some issues': how child welfare workers in Norway and England bridge cultural differences when communicating with ethnic minority families. *European Journal of Social Work*, 13(1) 3-18. <https://doi.org/10.1080/13691450903135626>

Schiefloe, P.M. (2011) *Mennesker og samfunn*. (2. utg.) Fagbokforlaget.

Skytte, M. (2019). *Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid*. (3.utg.) Hans Reitzels Forlag.

Statistisk sentralbyrå. (2021, 23. april). *Over halvparten av sosialhjelpsutbetalingen går til innvandrere*.

<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/over-halvparten-av-sosialhjelpsutbetalingene-gar-til-innvandrere>

Thomassen, M. (2017). *Vitenskap, kunnskap og praksis*. Gyldendal Akademisk.

Vagli, Å. (2014). Ubehaget i barnevernsarbeid. I Ohnstad, A., Rugkåsa, M. & Ylvisaker, S. (Red.), *Ubehaget i sosialt arbeid* (s. 100-115). Gyldendal Norsk Forlag.